

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідіомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англіцизм, напівкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивні словообразовательні моделі китайського мови на матеріалі названь фруктів и овочей.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Ільницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Поміляйко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокомпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній»	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

что убежать от общества невозможно, а нужно стремиться изменить условия жизни человека в обществе.

В романе «Сожженная карта» жена нанимает агента частного сыскного бюро, чтобы найти пропавшего без вести мужа Тасиро, еще совсем молодого служащего фирмы, который не выдержал психологического напряжения от страха потерять даже то, чем он обладает. Под бременем безрадостной повседневности монотонного существования в квартирах-пеналах, неуверенности в завтрашнем дне, беспросветного, безрадостного труда, превращающего человека в бездумную машину, он бежит из семьи и общества. Тасиро ненавидит свою мерзкую фирму, бесперспективность и неопределенность работы в ней. Он понимает, что надо подлизываться к начальству, обходить любым способом своих товарищей, принести себя в жертву изнуряющему труду, чтобы с ним в любой момент не поступили так, как поступают с отбросами общества. Вначале ему кажется, что удержаться на поверхности ему помогут дипломы, но потом приходит понимание, что никакие дипломы не могут спасти человека от самого себя. И даже агент, разыскивающий Тасиро, тоже внутренне ощущает себя беглецом от необходимости хитрить, от напряжения словно ходить по канату, от бесконечного соперничества и понимает, что пропавший без вести не одинок, что «он существует в бесчисленных обликах». Не случайно в романе приводится газетная заметка, в которой говорится, что в Японии ежегодно пропадают без вести восемьдесят тысяч человек, подчеркивая универсальность описываемого писателем в романе явления. В «Сожженной карте» Кобо Абэ говорит о духовном одиночестве людей в современной Японии, которые чувствуют себя обреченными на бесперспективную повседневность.

Таким образом, проблема одиночества в романах Кобо Абэ многопланова и свидетельствует о широте взглядов писателя, который внимательно следит и воспроизводит на страницах своих произведений развитие философской и социологической мысли нашего времени не только в Японии, но и в окружающем мире.

КОНЦЕПТ ЛЮБОВІ У ВІРШАХ СЮЙ ЧЖІМО

Долженко Анастасія Олександрівна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Науковий керівник: С.С.Науменко

«Мовна картина світу» - визначення, що відображає зв'язок між процесами мислення, мовою і навколишньою дійсністю країн. Цей метафоричний термін має своє особистісне сприйняття для кожної людини і країни, а в творчості виражається за допомогою різних мовних засобів. Концепт - це образ, ідея, символ. Іншими словами, концепт є різним для кожної культури і повністю відображує менталітет тієї чи іншої країни, але бувають постійні концепти, які всюди будуть мати одні і ті ж самі значення і вплив. У кожній мові існує свій набір метафор, що додає безліч відтінків через вираження людини і тварини, образ якого представлений в тій чи іншій мові і культурі по-різному.

Наприклад, для українського менталітету «свиня» постає як еталон неохайності і поганого виховання («брудний як свиня», «вести себе як свиня»), в той час, як в китайській і німецькій свідомості «свиня» - символ багатства, успіху і прибутку.

Якщо аналізувати всесвітню літературу, то можна виділити один з ключових і часто використовуваних концептів, а саме "любов". У багатьох джерелах значення любові описується як «схильність до чогось, пристрасть, відданість, манія, бажання; прихильність до чогось». Тема любові до жінки простежується в незліченній кількості віршах усього світу і представлена дуже багатогранно. Аналізуючи українських письменників можна чітко побачити любов українського народу до усього навколишнього: любов один до одного, до своєї сім'ї, природи, свого народу і батьківщини. Дотримуючись цієї інформації

можна зрозуміти, що в українському менталітеті любов пов'язує практично все оточення, починаючи від людей і закінчуючи природою. При цьому любов не є постійною і одноманітною, вона змінюється в залежності від почуттів і того, що любиш [2].

Традиційно в літературному світі вважається, що творець більше і найяскравіше самовиражається саме в любовній ліриці. Сучасний китайський поет Сюй Чжімо теж приділяє велику увагу саме концепту "любов", що дає можливість розглянути способи вираження любові не тільки в українській, а також у китайській літературі. У своїх віршах Сюй Чжімо мимоволі розподіляє її на три види: любов до жінки, до самого себе, і до свободи.

Любов до жінки - обожнювання, потреби бути поруч, почуття моральної та фізичної підтримки, почуття смутку і туги. Так як Сюй Чжімо ідеалізував любов занадто священним, безневинним і світлим почуттям, в його житті вона займала безсумнівно важливе місце. Він відчував, з її допомогою ставав немов іншою людиною, вона надавала йому сил. У своїй творчості він намагався показати саму сутність любові і можливості, які вона може дати людині. У ліричних віршах він часто описує любов різними позитивними прикметниками для того, щоб краще передати свою закоханість і щастя. На жаль це прекрасне почуття не завжди таке чисте і щасливе, воно також може стикатися з деякими негативними емоціями: смуток, туга, відчай, біль, страждання і страх ». Сюй Чжімо завжди представляв любов як щось ідеальне і піднесене. Головною ідеєю його віршів була саме вона, але коли любов стикалася з реальністю, то раптом руйнувалася. В один момент всі ідеали, побудовані поетом раптом переставали існувати і перетворювалися в повністю протилежні початковим. На своєму шляху Сюй Чжімо мав кілька випадків невдалого і нещасливого кохання. Саме ці невдачі і проявляються в його творчості. Його почуття і думки нещасні і тужливі. Наприклад, вірш «Той, хто молиться» - наповнений відчаєм і безнадією безпорадно люблячої людини: «« 这颗赤裸裸的心，请收了吧，我的爱神！因为除了你更无人，给他温慰与生命，否则，你就将他磨成齏粉，散入西天云，但他精诚的颜色，却永远点染你春朝的新思，秋夜的梦境；怜悯吧，我的爱神 》， - « Моє босе серце, прошу тебе, візьми, любові моєї богиня! Лише тільки ти одна йому дати можеш і тепло і життя відтепер, а можеш перетворити його дрібний порошок, розсіявши в хмарах ». У його віршах до любові частіше приєднуються такі уявлення, як верба, сонце, що заходить, мул, море, темрява, південь і північ, покинути, марно, засідка. Емоції передаються через ці слова: розчинитися, тиша, розлука, мовчання, брехня, борошна, розбиватися. Все це представляє приклад «нещасна любов» [1].

Любов до себе - зарозумілість і егоїзм. Поет також писав вірші пов'язані з його жінками. Вони були присвячені зраді, його відносинам. і однією з ідей таких віршів було те, що жінка повністю залежить від чоловіка в їх відносинах. Він ставить себе на перше місце, ігноруючи особу жінки. Наприклад вірш «Не знаю в якому напрямку дме вітер" або "我不知道风是在哪一个方向吹" Не знаю, в який бік дме вітер-я був уві сні, зламаний в печалі сну! Я не знаю, в якому напрямку дме вітер - я уві сні, а похмурість - це блиск уві сні. (我不知道风，是在哪一个方向吹—我是在梦中，在梦的悲哀里心碎！我不知道风是在哪一个方向吹—我是在梦中，黯淡是梦里的光辉。)

Любов до свободи - захопленість неосяжністю і величчю природи. Сюй Чжімо все своє життя вимагає щирої любові і свободи. Саме ці два фактори стали ключовим і невичерпним початком його творчого шляху. У своїй ліриці Сюй Чжімо дуже часто пов'язує любов з прагненнями до волі і природи. Це проглядається в його творчості через використання метафор, пов'язаних з явищами природи. У його ліриці часто бувають такі слова як: хмари, верба, сонце, джерело, веселка, зірки, море, вітер, озеро, струмок, квіти в дорозі з небесної висоти, шукати місце, де трава зеленіша. Як кажуть рецензенти і цінителі, поет дуже любить наповнювати свої вірші мелодійністю і крім цього підбирати легкі і невимушені фрази і слова які могли б легко і чітко описати тонкі коливання душі і створити саме ту атмосферу, до якої прагне поет. Наприклад, колихнути 拂, тінь дерев 榆

荫, розсіятися 揉, змахнути 挥, розставання 别离, музика 笙箫, злегка 河畔, наречена 新娘, глянцево 油油地, тиша 悄悄. Використовуючи такі легкі і м'які слова, поет без будь-яких зусиль підкреслює і пробуджує такі ж ніжні почуття у своїх читачів [3].

Підводячи підсумок, можна сказати, що Сюй Чжімо дуже волелюбна і мрійлива людина. Він підкреслює власні почуття за допомогою епітетів, порівнянь, метафор, зокрема багато в чому посиляючись на природу і вимови слів, які звучать м'яко, що становить специфічну рису творчості. Він здатний чіпляти найтонші струни душі тільки за допомогою природи і її звуків. Адже коли читач потрапляє в світ і бачення поета, то уся розповідь починає відчуватися по-іншому. Це і є головною особливістю Сюй Чжімо.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фанлай Е. 俄汉谚语俗语词. Русско-китайский словарь пословиц и поговорок. – Пекин: Шанъуиньшугуань, 2005 – 375 с.
2. Карцева Д.О. Концепт Love в художественной литературе (на материале произведений У. С. Моэма). Филология и лингвистика. – 2018. – №1. – С. 8-11.
3. «Современный ученый» 2017 г. - № 6.- с.70

ОБРАЗ МІСЯЦЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

Жукова Марія Олександрівна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов К.О.Щербакова

Як відомо, китайські поети з давніх часів спираються на опис природи у своїх творах. Вони переслідують різні цілі: деякі проводять паралель між життям людини й природними явищами, які постійно змінюються, інші оспівують гармонію та одвічну красу природи, як наслідок прагнуть втекти з жорсткого реального світу в ідеалізований світ, де панує спокій і згода. Також природні символи широко поширені в Україні. Через вплив язичництва, українці поклонялися і широко використовували астральні предмети (сонце, місяць, зірки, небо) в мистецтві, найбільш глибинно цей вплив представлений в українському фольклорі.

У нашій роботі зроблена спроба порівняти образ місяця у двох культурах. Мета наукової роботи — виявити загальні й відмінні риси використання цього символу у творчості різних країн. У безкрайньому океані символів місяць є далеким природним об'єктом, що тягне людину до дум і роздумів. Лі Бо наймайстерніше передав усю безкрайню красу місячних пейзажів, вплив місячного чистого світла на ліричного героя. Автор не лише ділиться своїми думками й прикрасами з місяцем, але також бачить в цьому астрологічному об'єкті друга, путівника. (Відповідного українського перекладу не було знайдено)

Взмахну бокалом — приходи, луна!

Ведь с тенью нас и вовсе будет трое.

(«В одиночестве пью под луной»)

Такий чудовий образ як запрошення місяця створює ілюзію перебування в колі друзів, сім'ї. Також через свою незмінність місяць є посередником світу живих і мертвих. У своїх віршах автор нарікає на швидкоплинність життя. Наше життя — лише мить між минулим, що зникає, і майбутнім, що наближається. Ми абсолютно безсилі перед швидкістю, з якою плине час. Період людського існування нікчемно нетривалий, місяць же навпроти, вічний.

Мы приходим, уходим, как воды в движение,

Каждый видит луну, что вот так же ясна

(«Поэзия гор и вод»)